

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus Sodalitatis: Hoc Est: Christianarum Institutionum Libri quinque

Coster, Franciscus

Antverpiæ, 1587

Salutationis Angelicæ explicatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46553)

Primò, vt peccata miseriarũ malorumque
omniũ segetẽ ac materiã, omni conatu fugia-
mus. 2. vt afflictionibus bene vtamur, volun-
tatemque nostrã cum Dei intentione coniun-
gamus; itaq. neque blasphemias euomamus;
neque conuitia iactemus; neque ira, aut im-
patientia cõmoueamur; neque pusillanimitate
deiciamur; neque vlli præterquam nobis-
metipsis, mala nostra attribuamus: (hoc enim
nihil ad leuandã molestiã iuuat:) sed expiatis
per Sacramentũ pœnitentiæ peccatis, vitã be-
ne beateque instituamus; Deo Patri gratias,
quãtas possumus maximas agamus, quòd nos
ad instar charissimi sui filij, pati aliquid velit;
diuinæque ipsius prouidentię totos nos,
quanti quanti sumus, gubernandos commit-
tamus.

EXPLICATIO SALVTA-
tionis Angelicæ.

Huius Saluationis non alius est author,
quàm Spiritus sanctus. Cuius mandato
præcipuã partem Angelus Gabriel è cælo tu-
lit: alterã Beata Elizabeth eodẽ numine plena
fudit: postremã Ecclesia cõmunis omniũ no-
strum mater, eiusdem Spiritus sancti instin-
ctu (qui orare nos docet, & pro nobis postulat *Rom. 8.*
gemitibus inenarrabilibus) tanquam coroni-
dem adiecit, ad fructũ ex antecedentibus lau-
dibus colligendum. Proinde hæc saluatio &
gratissima est Deiparæ, vt pote quã tunc audi-
uit,

uit, cūm parens summi rerū omnium Domini fieret; & magna arte à summo artifice, & ordine pulcherrimo facta. Nā post prima salutationis verba, Aue Maria; tres eximiae virginis laudes sequuntur, quarū prima (Gratia plena) quomodo in se ipsa affecta sit, significatur; nēpe gratia Dei, omnibus virtutum ornamentis, diuina quadā pulchritudine insignis; Deo cælitibusque omnibus mirificè accepta. Secunda, (Dominus tecū) quomodo cū Deo se habeat, cuius sit mater, à quo nunquā deseratur, qui in ipsa relucent. Tertia, (Benedicta tu in mulieribus) quomodo erga creaturas; quarū est Domina, Regina orbis, Patrona nostra. Adiungitur deinde laus Christo & gratiarū actio, (Benedictus fructus ventris tui) qui talē matrem delegerit, atque inter se & genus humanum mediatricem constituerit. Demū Ecclesia, vt saluatio in orationem desineret, & virgo mater tāti in se à Deo collati propter nos beneficij memor, causam nostram apud filium charissimū strenuè ageret, his verbis salutationē terminauit: Sācta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc & in hora mortis nostræ, amen: Vt & in hac vita nostra continenter nobis adsit, nostraque studia & actiones gubernet; & animas nostras à morte in fidem suam acceptas, saluas & incolumes in cælo ponat.

A V E M A R I A.

Aue, gaude, lætare, salue. Maria nomē proprium, quod Dominam significat, & stellam maris:

maris: Verè Domina nostra, humani generis patrona, & stella maris, peccatorū refugium, & consolatrix afflictorum, Gaude quòd virtutibus ornata, quòd virgo intacta, quòd eiusdē personæ vera mater, cuius omnipotens Deus verus est pater. Quod sanctissima Trinitati singulariter dilecta: quā Spiritus sanctus igne charitatis, suarūq. gratiarū vberitate supra humanas vires ita repleuit, vt ad sustinendā vim incredibilē diuinæ in te liberalitatis, necessaria fuerit obūbratio altissimi: quam Pater ipse caelestis præsentia sua capacē reddidit Dei, & viribus auxit, quibus contereres caput serpentis: Ex cuius purissimis sanguinibus Deus filius sibi corpus elegit, quamque vicissim omni sapientia diuina instruxit. Cui tota Trinitas non sine excellenti munere Dei filiū vt matri cōmendauit; sub cuius voluntatē filiū ipsum verū Deum, reuerenter subiectū & obediētē esse voluit. Magna dignitas tua, Virgo beata: gaude igitur & exultet spiritus tu⁹ in Deo salutari tuo⁹, meq. miserū clientem tuū istius tui gaudij participē facito. Hoc modo salutata Virgo pro sua benignitate resalutabit.

Luc. 1.

Gen. 3.

Luc. 1. 1

Gratia plena: vel, vt Græcis est, gratiosa, hoc est, tota pulchra, tota decora, tota amabilis, in qua nihil sit non gratiosum, non delectabile, non suaue, ne tantillū quidē atq. est pilus capitis, quia etiā crinis vnus colli minus decorus vulnerat cor sponsi caelestis. Itaq. primò, nūquam vel nēuū habuisti peccati, siue quod à primis humani generis parentibus propaga-

Can. 4.

tum; siue quod culpa aliqua tua cōmissum esset, etiā leuissimum, & venia facillè dignū: nihil in quā vel opere, vel verbo, vel cogitato vnaquā admisisisti, quod non vsquequaq. gratissimū esset sanctissimo Deo. Secundò, omni affluens & ornata fuisti virtutū genere, ex ipso etiam utero matris tuæ, in anima, & omnibus mentis tuæ integerrimæ facultatibus. Tertio, concepto Deo plenitudinē habuisti diuinitatis, in te habitantē corporaliter. Quarto, enixa Deū non inanis à diuinitate mansisti, sed plenissima spiritu filij tui: quia nouē mēsum hospitium locuples hospes, plixè persoluit. Quintò, iam porro in regno cælorū repleta gloria, omnē profus creaturā pulchritudine vincis.

Dominus tecū: qui omnis creaturæ est Dominus, tecū est longè alia & excellentiore atque cū cæteris omnibus, ratione, & modo. Primò, ab æternitate & ante omnium sæculorum memoriā, in matrem te sibi elegit. Secundò, corpus tibi purissimū, atq. ad omnē sanctitatē aptissimū (instar arcæ fœderis, quæ ex nobili ligno, quodque nec putredine, nec diuturnitate possit corrūpi, intus & foris auro vestito constabat) ex sanctissimis parentibus aptauit. Tertio, ab incunabilis tuis in te dilectā suam oculos perpetuo conuersos, & intētos habuit. Quarto, nouē mensibus in utero tuo virginali cōmorari voluit. Quintò, ad annum deinde trigesimū ætatis suæ, à te non recedens, quotidianis colloquiis instruxit, officiis suis ministravit, iucundissimo suæ consuetudinis fructu

Tu est consolatus, & cōtinuo charismate do-
 nauit. Sextò, mortalis vitæ suæ postremo triē-
 nio, quādo perābulabat regiones Iudææ, nō te
 deseruit; qui & moriens dilecto discipulo suo *Ioan. 19.*
 te cōmendauit. Septimò, rediuiuus ab inferis
 te primā reuisit; & iā in cælos assumptus, te
 præter cæteros omnes Christianos abundan-
 tiori spiritus sui copia repleuit. Octauò, mo-
 rituræ astitit, animā sanctam dulcissimè inui-
 tans, in amplexus suos euocauit, quā deliciis
 affluentem, & super dilectum suum inni- *Cant. 8.*
 tentem æterno patri obtulit, & iuxta se su-
 per omnes creaturas visibiles atq. inuisibiles
 euectā, summa in gloria collocauit: Et quidē
 cæteræ virgines in cælis sequuntur agnū quo- *Apoc. 14*
 cunq. ierit; & nos semper cū Domino erimus, *1. Thes. 4.*
 in eius perpetuò intuentes voluntatem: Tibi
 autem semper adest agnus ille tuus filius, ni-
 hil alienum faciens tua voluntate: semper er-
 go nunc tecū est Dominus, tuoque sic gaudet
 honore, vt qui tibi matri honorem defert, ab
 eo sibi reputet eundem filius exhiberi: Nam
 quòd mater honoratur ob filium, totus honor
 redundat in filium. Eia igitur Domina nostra,
 hunc filium tuum, quē nunquam deseris, mihi
 quæso concilia, eius mihi fauorem impetra,
 ad eū me ducito, Nobisq. clientibus tuis post
 hoc exilium ostende: Hæc enim perpetua tua
 cū filio indissolubilis coniunctio facit, vt vita
 sis nostra, quæ Christum vitā nostram gestas
 & præbes; vt sis nostra dulcedo, quæ fructum
 ita suauem ventris tui nobis offers; vt sis spes
 nostra,

b s

nostra,

nostra, per quam peccatores conseruati ab interitu fuimus, & pœnitentes ad Christum reducti, atque in eius gratiæ reconciliationem accepti sumus.

Benedicta tu in mulieribus. Benedicta quidē supra omnes creaturas, qua nulla sanctior, nulla felicitior, nulla sublimior. At peculiari ratione benedicta supra mulieres. Primò, quòd mater & virgo. Secundò, quòd mater tanti filij. Tertiò, quòd enixa sine dolore. Quartò, quòd affecuta summā dignitatē, quæ in muliebrem sexum conuenire poterat. Duo erant conferenda officia, alterū viro, esse Regē orbis: alterū, fœminæ, esse Reginam orbis: illud datū est filio (Mihi, inquit, data est omnis potestas in cælo & in terra) istud tibi concessum est matri, quæ redimita corona stellarū duodecim, pro purpura vestita Sole, Lunā habes sub pedibus tuis, vniuersam Ecclesiā hominū atque Angelorū, quia exaltata super choros Angelorū ad cælestia regna, assumpta es ad æthereū thalamum, in quo Rex Regū stellato sedet solio. Meritò igitur Regina misericordiæ, Regina nostra verè misericors, ad te clamamus exules filij Euæ; meritò ad te suspiramus gementes & flentes, in hac lachrymarum valle; meritò supplicamus, vt per te aditus fiat nobis ad filiū; meritò per te rogamus, vt diuina charismata in corda nostra diuinitus infundantur. Tu mediatrix nostra ad filiū, illi defers preces nostras, ab ipso refers misericordiā & gratiam. Quod collū inter caput & cor-

Mat. 28.

Apoc. 12.

corpus, hoc tu inter Christū & Ecclesiam. Tu contriuisi caput serpentis: omnes hæreses tu sola interemisti in vniuerso mundo: Tu præbes virtutem contra hostes tuos. Nihil enim Rex cæli nisi de voluntate genitricis suæ, Reginæ mundi, nobiscū agit: & censetur facere mater, quicquid precibus obtinet, vt fiat à filio. Iacob enim Patriarcha cū de Sichimis loqueretur, quos nō ipse, sed filij expugnaerant, ita dicebat Iosepho: Do tibi partē vnā extra fratres tuos, quam tuli de manu Amorrhæorum, & in gladio & arcu meo. Sanè sicut Eua incredula à serpente seducta, omniū errorum mater fuit; ita Maria, quæ veritatē ipsam mundo peperit, caputque serpentis seductoris contriuit, non immeritò dicitur hæreses omnes interimere, & errores fugare.

Gen. 48.

Et benedictus fructus v̄tris tui Iesus. Magna prærogatiua, quòd Mater sis Dei super omnia benedicti; qui de tuo sibi corpore corpus accepit; mater Iesu, hoc est, mater Saluatoris; mater misericordiæ. Ad te igitur pertinet misereri semper & parcere, ne mater filio suo dissimilis, diuerso pietatis affectu videatur. Verè benedictus fructus iste, semperque benedicendus Iesus, qui talem matrem, non tam sui, quàm nostri causa elegit. Erat ipse super omnem creaturam, neque parem habens, neque superiorem: factus homo, virgunculam humilem, benignā, misericordem, affabilē, sibi præfecit in matrē; cuius tanto efficaciores essent pro nobis apud se effusæ ac obla-

obla-

oblatae preces, quanto maiori illa in filium Deum polleret autoritate; neq; reluctari posset voluntati matris, qui parentibus omnem voluit honorem haberi.

Sācta Maria mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nūc & in hora mortis nostrae. Amē. Meritō rogare potes, quia vt filia Abrahæ, caro nostra es; vt Domina, curam nostri geris; vt orbis Regina, nihil non potes; vt Mater Dei, cuncta impetrabis; filius est quem rogas; pro tuis clientibus rogas; & ea quæ filio tuo accepta sunt, rogas: oramus enim mala omnia illa à nobis auerti, bonaque concedi, ad quæ propulsanda filius Dei in vtero tuo carne assumpta factus est homo. Per te igitur quæso omnia bona impetremus, per quam bonorū omnium authorem accepimus.

EXPLICATIO SYMBOLI

Apostolici.

Epist. i.

SANCTI Apostoli priusquam in diuersas orbis partes discederent (ait D. Clemens Romanus) simul collecti symbolum composuerunt, quo earum rerum capita breuiter & perspicue comprehenderunt, quæ omni Christiano homini aperte agnoscenda sunt, & ore confitenda. Tametsi namque sint plurima quæ fide creduntur (quo in genere est vniuersa scriptura sacra, & traditiones maiorum, seu verbū Dei in corde scriptum Ecclesiæ) pauca tamē à populo exiguntur; quæ eiusmodi sunt, vt qui in earum rerum ignorantia versantur, Christi-
stiani